

Literatura

Dobronić 1988 Lelja Dobronić, Zagrebačka biskupska tvrđa, Zagreb, 1988.

Dobronić 1991 Lelja Dobronić, Biskupski i kaptolski Zagreb, Zagreb, 1991.

Fugger Germadnik 1999 Rolanda Fugger Germadnik (ur.), Zbornik mednarodnega simpozija, Celjski grofje, Pokrajinski muzej Celje, Celje, 1999.

Premerl 2004 Nada Premerl, Potok u srcu Zagreba (katalog izložbe), Zagreb, 2004.

Boris Mašić

Summary

During May 2006 Zagreb City Museum conducted rescue archaeological investigations inside the chapel of St Dismas in Nova Ves, Zagreb. Below the paving stones of the church, narrow probes into the foundations of the chapel were dug. These test digs showed that the chapel, in spite of modern and recent layers of fill, actually has its foundations in solid ground. In the entrance to the chancel, the recent layer was moved away down to the walking level of the 17th century, and in the apse the research was concluded when the brick built pedestal for an altar was found. In the central part of the chapel (about 10 square meters) a grave was defined, in which ceramic and glass material approximately dated to the 14th century was found.

Redni broj: 83

Lokalitet: Zagreb – Matoševa 7

Naselje: –

Grad/općina: Zagreb

Pravni status: Z-1525 (povijesna urbana cjelina)

Razdoblje: NV

Vrsta radova: zaštitno iskopavanje

Krajem srpnja i početkom kolovoza 2005. Muzej grada Zagreba proveo je zaštitno arheološko istraživanje prilikom konzervatorsko-građevinskog zahvata na objektu u

Na sjevernom dijelu (P2) prvi dio iskopa jame sa zapunom iz 17 st.; na južnom dijelu popločenje od opeke (foto: J. Burmaz)

Matoševoj 7, na Gornjem gradu u Zagrebu, predviđenom za budući dječji vrtić (stručni voditelj: Boris Mašić, vanjski suradnik: Josip Burmaz). Istraživanja je inicirao Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode u Zagrebu, a novčana sredstva osigurao je Grad Zagreb.

Istražene su dvije sonde. Sonda 1 bila je smještena unutar gabarita temelja istočnog dijela zgrade u Matoševoj 7. Duži dio sonde je, prateći pregradne zidove kuće, podijeljen na tri manja dijela označena kao prostori P1, P2 i P3. Površina Sonde 1 iznosila je 50 m² uključujući i temelje vanjskih zidova objekta. Sonda 2 istražena je u površini od 15 m², kako bi se dobio presjek dijela terena zapadno od objekta u Matoševoj 7. Poradi toga je iskopana sonda bila longitudinalnog oblika dužine 12 m i širine 1,25 m.

Samo iskopavanje provedeno je tako da je gornji sloj šute i građevinskoga recentnog materijala uklonjen strojno, nakon čega je započeo ručni iskop. Tijekom istraživanja također je rabljen stroj prilikom odstranjenja debelog sloja novovjekog nasipa. Slojevi su iskapani stratigrafskim slijedom te dokumentirani opisno, fotografijom te u obliku fotokice (referencirana fotografija uz pomoć geodetskog mjernog instrumenta – totalne stanice).

Pozicija sonde (izradio: J. Burmaz)

Rezultate arheološkog istraživanja na parceli Matoševa 7, treba promatrati sukladno povijesnim podacima o tom objektu. Godine 1737. tu je bilo napušteno zemljište, pošto je starija drvena kuća 1731. stradala u požaru. Ponovo podignuta kuća također je bila drvena i takva je stajala svaka-ko još u početku 19. st. (1806.) kada je na njezinu mjestu sagrađena „zidana kuća“ koja i danas stoji. Nije poznato je li to bilo prije 1837. godine, kad ju je prodao postolar Mayer, a kupio stolar Jakob Stoffer. Preciznijom obradom arhivske građe prilikom izrade konzervatorske studije i arhitektonskog snimka stambene zgrade u Matoševoj 7, autori studije detaljnije iznose povijesne podatke te iskazuju mišljenje kako je prva kuća na mjestu Matoševa 7 nastala nakon požara iz 1706. godine. Oni smatraju da je drvenu kuću zamijenila zidana kuća u razdoblju između 1798. i 1837. godine.

Iz materijalnih ostataka pronađenih u Sondama 1 i 2 prilikom arheoloških istraživanja, može se reći da je prvi objekt na parceli Matoševa 7 sagrađen nakon zasipanja duboke jame pronađene u prostorima P1 i P2. Taj materijal pripada razdoblju 17. i početku 18. st. Tom vremenu pripada i pronađeno opečno popločenje, kao i naknadno nabijen sloj svijetlosmeđe do žute zemlje. Sve to vrlo vjerojatno pripada objektu građenom od drva stradalom u požaru 1731. godine. Na to upućuje i sloj gara s velikom količinom drvenog ugljena. Kako se opožaren sloj širio izvan ruba istraživane površine, dimenzije izgorenog objekta nije bilo moguće utvrditi. Treba napomenuti da je u istočnom rubu Sonde 2, na 7 m udaljenosti od postojećega zidanog podruma, također pronađen opožaren sloj. U tim je slojevima paljevine pronađeno nekoliko ulomaka pećnjaka, glazirane keramike te čavala, a važan je i podatak o pronađenoj većoj nakupini izgorelih sjemenki pšenice, što upućuje na namjenu tog dijela objekta. Prema svemu sudeći, nakon požara se teren ponovo nasipavao i nivelirao s glinastim pijeskom svijetlosmeđe do žute boje, u kojemu nije bilo nikakvih nalaza. Vjerojatno je riječ o dijelu hodne površine uređene nakon navedenog požara i ona predstavlja horizont funkcioniranja neposredno prije gradnje današnjeg objekta u Matoševoj 7.

Literatura

Bedenko, Vučić-Šneperger 2003 Vladimir Bedenko, Boris Vučić-Šneperger, Konzervatorska dokumentacija i arhitektonski snimak stambene zgrade u Matoševoj ulici br. 7 u Zagrebu, Arhitektonski Fakultet – Zavod za graditeljsko nasljeđe, svibanj, 2003.

Dobronić 1998 Lelja Dobronić, Zagrebački Kaptol i Gornji Grad nekad i danas, Zagreb, 1988.

**Boris Mašić
Josip Burmaz**

Summary

At the end of July and in early August 2005 Zagreb City Museum conducted rescue archaeological research during the conservation and restoration operations into the structure at Matoševa 7, in Zagreb's Upper Town. From the material remains found in two test digs, we can say that the first structure built at the plot at Matoševa 7 was created after the filling of a deep pit. This material be-

longs to the 17th and early 18th centuries. Also belonging to this period is the brick paving, as well as the subsequently packed layer of light brown to yellow earth. Probably all of this belongs to some wooden structure that was destroyed in the fire of 1731.

Redni broj: 84

Lokalitet: Zagreb – park Grič

Naselje: –

Grad/općina: Zagreb

Pravni status: Z-1525 (povijesna urbana cjelina)

Razdoblje: P, SV, NV

Vrsta radova: zaštitno iskopavanje

Arheološka istraživanja 2005. u parku Grič, na zagrebačkom Gornjem gradu, bila su nastavak i proširenje iskopavanja započelih 2003. na inicijativu Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode u Zagrebu (stručni voditelj: Boris Mašić; vanjska suradnica: Buga Pantlik).

Radovi su započeli saniranjem i dokumentiranjem zatečenog stanja u svim četirima sondama otvorenim u kampanji 2004. godine, nakon čega je započelo proširenje iskopa u sondama II i III. U sondi I, prilikom poliranja zdravice, definiran je veći broj otpadnih i jama za stupove te dva ukopana objekta naseobinskog karaktera. Keramičkim nalazima dio ukopa datiran je u razdoblje visokoga srednjeg vijeka, a dio u vrijeme halštatske kulture starijega željeznog doba. Horizontu gradnje srednjovjekovnoga gradskog bedema pripisan je ukop definiran kao objekt V, koji je služio za pripremu žbuke, i jama 6 koja je služila kao akumulacija za vodu prilikom pripreme morta. U toj je sondi istražen i grob 37, koji se uklapa u raster dosad istraženih grobova u toj sondi.

U sondi II očišćena su četiri groba uočena tijekom kampanje provedene godinu dana prije i jedan novootkriveni grob, dok su dva groba ostala neistražena jer se većim dijelom nalaze pod istočnim profilom sonde. Pronađen je i niz ukopa u zdravicu od kojih treba istaknuti jamu 74 koja pripada horizontu 14.-15. st., a mogla je služiti kao deponij ili latrina smještena uz bedem, te niz jama za stupove ukopanih u liniji koja prati konfiguraciju terena, sugerirajući postojanje rubne ograde na zapadnom dijelu današnjeg parka Grič.

Unutar sonde III, koja je tijekom istraživanja proširena prema sjeveru, otkrivena su tri nova groba, od kojih su dva istražena, a jedan se nalazi pod profilom sonde. Valja istaknuti i nalaz zidane strukture kvadratnog tlocrta, uvjetno nazvane postament, koja nedvojbeno korespondira sa zidom otkrivenim 2004. godine. To potvrđuju jame za stupove pronađene uz navedeni zid te promjene uočene u njegovoj strukturi, evidentne upravo na dijelu koji se linijski veže s postamentom. Istraživanjima u proširenju sonde, otvorenom kako bi se definiralo pružanje zida prema sjeveru, utvrđeno je da je zid devastiran nizom ukopa kojima je vađen kamen iz zidne strukture. Ti ukopi korespondiraju s uočenim promjenama u zidnoj strukturi srednjovjekovnoga gradskog bedema. Sve te uočene detalje trebalo bi vezati uz povijesne podatke o građevinskim aktivnostima uza zapadni gradski bedem tijekom prve polovine 16. stoljeća. No takve je pretpostavke moguće